

EN HÅLLBAR DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING PÅ ÅLAND

RENT DRICKSVATTEN TILL ALLA

”Ålands Vatten producerar och levererar dricksvatten till 75 procent av Ålands befolkning från reningsverket vid Dalkarby träsk. Vi har idag ett mycket bra utgångsläge och hög kvalitet på vattnet i våra råvattentäkter Långsjön, Markusbölefjärden och Dalkarby Träsk. Men vattenkvalitén försämras. Vi lever i en tid med klimatförändringar, ökande befolkning och minskande råvarutillgångar. Därför har vi påbörjat vårt arbete mot en hållbar vattenförsörjning år 2030, och vi är redan på god väg.”

CHRISTIAN NORDAS, VD ÅLANDS VATTEN

Ålands Vatten har i sitt strategiska utvecklingsarbete sedan hösten 2016 satt nytt fokus på vattenskyddsfrågor. Vår arbetsprocess har kopplats till två pågående projekt i landskapet – arbetet med en hållbar livsmedelsstrategi för Åland samt Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda där *Mål 3* lyder ”Allt vatten har god kvalitet” (www.barkraft.ax).

Ett stort arbete med att lägga grunden för en hållbar dricksvattenförsörjning för Åland är redan gjort och vi på Ålands Vatten är mycket nöjda med resultatet.

Vi har dokumenterat vår process för att hjälpa och inspirera andra aktörer som vill göra ett liknande hållbarhetsarbete inom sin organisation. En tydlig målbild är en förutsättning för att kunna börja analysera, planera, utveckla och samarbeta för hållbarhet. Här beskrivs vår vision, våra kärnvärden och våra strategiska utvecklingsmål.

HÅLLBAR DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING FÖR ÅLAND

VÅR VISION - RÅVATTEN:

Oberoende av mänsklig påverkan håller vårt råvatten en utmärkt kvalitet och ekosystemen i sjöarna är i balans samtidigt som dricksvattenproduktionen och -distributionen utförs på ett hållbart sätt.

VISIONEN FÖRTYDLIGAD:

”Oberoende av mänsklig påverkan”

Mänsklig verksamhet omfattar bland annat avlopp, användning av läkemedel, farliga ämnen och skadliga partiklar. Kring våra råvattentäkter sker detta på ett sådant sätt att råvattnet inte påverkas negativt.

”Vårt råvatten”

Sjöar och grundvatten, samt i vissa fall havs- och kustvatten.

”Utmärkt kvalitet”

Vattnet uppfyller alla myndighetskrav och är rent och hälsosamt.

”Ekosystemen i sjöarna är i balans”

Sjöar med ekosystem i balans tål mer och klarar av att återhämta sig vid tillfälliga belastningar.

”Hållbar dricksvattenproduktion”

Produktion inom ramen av de fyra hållbarhetsprinciperna:

I det hållbara samhället utsätts inte naturen systematiskt för ...

1. ... koncentrationsökning av ämnen från berggrunden.
2. ... koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion.
3. ... undanträngning med fysiska metoder.

Och i det hållbara samhället hindras inte människor systematiskt från att tillgodose sina behov av...

4. ... hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och meningsskapande.

Kärnvärden för en hållbar dricksvattenförsörjning för Åland

De värden som har identifierats som speciellt viktiga för oss som arbetar för en hållbar dricksvattenförsörjning är:

- Solidaritet/inkludering.
- Ansvar.
- Öppenhet/transparens.
- Delaktighet.
- Framförhållning.
- Långsiktighet.

Sju strategiska utvecklingsmål

för en hållbar dricksvattenförsörjning för Åland fram till år 2030:

1. År 2030 tar 95 procent av ålänningarna aktiva beslut och eget ansvar kring vattenskydd i sina vardagliga liv.
2. Den ekologiska statusen gällande näringsämnen i våra råvattentäkter har stabiliserat sig på en god nivå enligt vattenramdirektivet år 2030, och på en utmärkt nivå år 2051.
3. Kunskapen om skadliga ämnen i råvattentäkterna har ökat avsevärt fram till 2025. Nivåerna av skadliga ämnen har minskat till icke skadliga nivåer 2030 och utsläppen har upphört 2051.
4. Risker relaterade till mikrobiologiska föreningar, såsom virus och bakterier, har minimerats och detektions- och varningssystem har införts, i de befintliga råvattentäkterna till 2020 och i reservvattentäkterna till 2025.
5. Senast 2030 har vi säkrat en tillräcklig vattentillgång genom att använda ett tillräckligt antal vattentäkter med vatten av god kvalitet. Som delmål ska nya vattentäkter fastslås senast 2018 och åtgärdsprogram för dessa fastslås senast 2020. Vattenkvaliteteten är god senast 2030.
6. I tillrinningsområdena bedrivs blomstrande näringsverksamhet som inte har en negativ påverkan på vattenkvaliteten i sjöarna. Nya innovativa metoder har utvecklats och tagits i bruk genom samarbeten över sektorerna.
7. Den biologiska mångfalden är hög i och kring sjöarna och ekosystemen är välfungerande och i balans.

Lösningförslag för en hållbar dricksvattenförsörjning

Alla förslag som identifierades vid brainstormingen under *workshop C* finns samlade i slutet av vår processbeskrivning och har kategoriserats enligt följande:

- Övergripande åtgärder för en hållbar dricksvattenförsörjning.
- Nya råvattentäkter och vattenskyddsområden.
- Lagstiftning, regler, tillsyn och ekonomiska styrmedel.
- Infrastruktur; vägar, byggnation, industri och planering.
- Information, kommunikation, samarbete, fakta och utbildning.
- Jordbruk, skogsbruk, fiske, avlopp och vattenvård.
- Innovationer och nytt tänk kring vattenanvändning.